

Finanční gramotnosti a Dost dobrou šanci proti dopadům krize

Ivan Noveský COFET, a.s.

Pilotní projekt Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále též MPSV) „Pomoc dlouhodobě nezaměstnaným na Ostravsku a Mostecku“ z roku 2006 měl ověřit vhodnost individuální komplexní péče jako řešení dlouhodobé nezaměstnanosti. Z cca 5.000 dlouhodobě nezaměstnaných se tímto projektem mělo vrátit minimálně 1000 dlouhodobě nezaměstnaných na trh práce v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností, což většina odborníků považovala za nespelnitelné.

Realizaci tohoto pilotního projektu unikátního neobvykle velkým počtem klientů – dlouhodobě nezaměstnaných a použitými individuálními formami zadalo MPSV formou otevřeného výběrového řízení. Splnění všech cílů projektu- tj. naplňované indikátory si MPSV pojistilo mnohamilionovými smluvními pokutami. Společnost COFET, a.s. realizovala projekt pod pracovním názvem „Dost dobrá šance“ (dále též DDŠ). Přitom ověřila, že vysoce individuálními formami a metodami práce dlouhodobě nezaměstnanými lze velmi efektivně a kvalitně realizovat návrat dlouhodobě nezaměstnaných na trh práce. Počet zaměstnaných vyškrtnutých z evidence úřadů práce v počtu 1.162 je řádově mnohonásobně vyšší než u obdobných projektů. Největším překvapením pro odborníky byla skutečnost, že se podařilo zaměstnat také osoby, které (dle běžných zvyklostí v oboru) neměly šanci získat zaměstnání. Příkladem budiž 62-letý Rom ze severní Moravy, který byl 12 let nezaměstnaný v evidenci Úřadu práce a kterého se podařilo zaměstnat jako řidiče zemního stroje.

Udržitelnost projektu: Následná kontrola zaměstnaných klientů projektu DDŠ k 31.12.2008 potvrdila udržitelnost projektu DDŠ. U většiny obdobných projektů po jejich ukončení dochází k poklesu počtu zaměstnaných klientů. Neočekávanou skutečností bylo, že počet klientů DDŠ vyškrtnutých z evidence úřadů práce se naopak zvýšil z 1.162 zaměstnaných k datu 31.8.2008, na 1.368 zaměstnaných klientů DDŠ k datu 31.12.2008.

Nezávislý audit: Nezávislý auditor MPSV vyhodnotil celkovou realizaci projektu DDŠ vzhledem k vynaloženým nákladům a požadovaným cílům projektu takto: „Lze konstatovat, že projekt „Pomoc dlouhodobě nezaměstnaným na Ostravsku a Mostecku“ dosáhl vyšší efektivity než srovnatelné projekty realizované v rámci zemí EU. Vykázané výdaje na celý projekt byly oprávněné a byly vykázány v souladu s realitou a platnými předpisy a naplňují věcný záměr projektu.“

Ekonomická výhodnost projektu: Doba prosté ekonomické návratnosti finančních prostředků vynaložených na projekt DDŠ činila cca 10 měsíců (tedy ekonomická návratnost za hranicí snů každého investora) a to bez započítání dalších pozitivních společenských přínosů- např. udržení rodiny, psychického zdraví, zabránění sociálního vyloučení, atd.

Vedlejší efekty a výstupy projektu: Při realizaci projektu DDŠ se již od počátku projeví další faktory ovlivňující návrat nezaměstnaných na trh práce. Vedle pozitivních faktorů zakomponovaných MPSV do projektu DDŠ se objevil faktor do té doby nepříliš rozšířený a to “předlužení”. Předlužení způsobuje nezaměstnatelnost dlouhodobě nezaměstnaných. Předlužení a následná exekuce často klienty přivede až na pokraj sociálního vyloučení. Zadlužování českých občanů a domácností se stále zvyšuje. Český statistický úřad

ve své zprávě za rok 2007 konstatoval 40% nárůst nařízených exekucí oproti roku 2006. Zadluženost českého obyvatelstva za posledních 10 let stoupla 14 krát. Objem zadlužení není ve srovnání s Evropou příliš vysoký, ale problémem je velká dynamika nárůstu tohoto vývoje zadlužování resp. předlužování.

Obyvatelé České republiky nemají základní informace o každodenní ekonomice, o půjčkách, o předlužení, o exekucích, atd., které se označují souhrnným názvem finanční gramotnost. Proto jsou tak bezbranní proti agresivní reklamě, která je spolu s potřebou peněz žene do tzv. snadných a bezpečných půjček, jejichž výsledkem je velmi často předlužení. Nejlepší prevencí proti předlužení je finanční gramotnost. COFET, a.s. proto již v roce 2007 na základě požadavku MPSV připravil a zahájil výuku finanční gramotnosti pro klienty DDŠ.

MPSV ve spolupráci s COFET, a.s. a FINANČNÍ GRAMOTNOST, o.p.s. realizovalo výuku finanční gramotnosti pro nejvíce ohroženou skupinu obyvatel, tj. dlouhodobě nezaměstnané na Mostecku a Ostravsku (projekt „Pomoc dlouhodobě nezaměstnaným na Mostecku a Ostravsku- Prevence předlužení a jak z předlužení“) ukončenou znalostním testem. Výsledkem tohoto projektu realizovaného pod názvem Malá finanční gramotnost je 2.297 úspěšných absolventů, kteří tím dostali šanci se efektivně bránit předlužení ještě před začátkem ekonomické krize v roce 2008.

Systemy výuky finanční gramotnosti akreditované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy jsou plně v souladu se závaznými standardy finanční gramotnosti vydanými MŠMT pro všechny skupiny obyvatel České republiky a jsou chráněny ochrannou známkou. COFET, a.s. má rovněž oprávnění na provádění rekvalifikace na profesi „lektor finanční gramotnosti“ dle zákona č. 435 / 2004 Sb., o zaměstnanosti.

Finanční gramotnost není lékem proti ekonomické krizi společnosti, ale je osvědčenou účinnou prevencí proti předlužení jedinců. Protože však předlužení občané zpravidla končí jako nezaměstnaní a na jednoho nezaměstnaného vydává český rozpočet průměrně 193 tis. Kč. Z toho si může každý z Vás spočítat možnou úsporu státního rozpočtu za každého občana proškoleného ve finanční gramotnosti. Veškeré negativní dopady neznalosti finanční gramotnosti se v době finanční krize umocňují a ohrožují již prakticky všechny vrstvy obyvatel.

Z těchto důvodů se společnost COFET, a.s. rozhodla podporovat a spolupracovat s neziskovou společností FINANČNÍ GRAMOTNOST, o.p.s.. Spolupráce v poradenství a aktivní výuce všech věkových, sociálních i společenských vrstev obyvatel České republiky je aktivní opatření proti dopadům ekonomické krize na občany České republiky. Bez účasti nejvýznamnějšího veřejnoprávního média, kterým je bezesporu Český rozhlas, by však toto úsilí nemělo velkou šanci na celospolečenskou úspěšnost.